

**Varbergs
kommun**

Bolagspolicy för kommunens bolag

Dokumenttyp: Policy	Dokumentnamn: Bolagspolicy för Varbergs kommun	Diarienummer: KS 2013/0455
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Beslutsdatum: 2015-06-16, § 103	Giltig till och med: 2018-12-31
Gäller för: Bolagskoncernen	Dokumentansvarig avdelning: Kommunledningskontoret	Senast reviderad:

Bolagspolicy för kommunala bolag i Varbergs kommun

1. Inledning

De kommunala bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därmed naturliga delar av den kommunala organisationen.

På samma sätt som med nämnderna har kommunfullmäktige det yttersta politiska ansvaret även för de kommunala bolagen. Bolagen är i denna mening en alternativ driftsform till de kommunala nämnderna. Oavsett val av juridisk organisationsform, är det viktigt att skapa goda förutsättningar för de verksamheter som kommunen äger och förvaltar.

Kommunens bolag kan vara både helägda och delägda. De helägda bolagen och bolag där kommunen har ett bestämmande inflytande ska hanteras särskilt och kommunfullmäktige har här att:

- fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
- se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten är tydligt angiven i bolagsordningen,
- utse samtliga styrelseledamöter,
- se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- utse minst en lekmannarevisor, och
- se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privat utförare.

Detsamma gäller bolag som två eller flera kommuner äger tillsammans. Samtliga berörda fullmäktigeförsamlingar ska då fatta likartade beslut.

Bolag enligt ovan omfattas av 2 kapitlet, 3 § Offentlighets- och sekretesslagen, innebärande att allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolagen enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet.

2. Varför en bolagspolicy?

Bolagspolicyns syfte är att vara ett dokument som tillsammans med övriga styrdokument tydliggör på vilket sätt de kommunala bolagen ska samverka med varandra och med kommunen i dess egenskap som ägare/delägare. Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Varbergs kommun. Styrdokument för bolagen är förutom de obligatoriska bolagsordningarna, specifika ägardirektiv för varje bolag och den gemensamma bolagspolicyn. Dessa styrdokument ingår i Varbergs kommuns styrmodell. Dessutom anger policyn gemensamma principer inom områdena styrelse och VD, personalpolitik, ägarsamråd, ekonomi, upphandling, information och revision m. m.

3. Varbergs kommuns styrmodell

Varbergs kommuns styrmodell har sin grund i den av kommunfullmäktige antagna visionen. Visionen omfattar all kommunal verksamhet och har formuleringar som oftast är långsiktiga med 10 – 15 års perspektiv. Visionen består av verksamhetsidé och förhållningssätt.

Som ett tydliggörande av visionen tar kommunfullmäktige mål och inriktningsbeslut med tidsperioder om 3 – 4 år där kommunfullmäktige formulerar prioriterade mål för hela den kommunala organisationen.

Bolagen har att förhålla sig till fullmäktiges vision och mål på samma sätt som nämnderna.

Utöver dessa grundläggande styrdokument arbetar kommunfullmäktige med specifika styrdokument såsom reglementen för kommunens nämnder och bolagsordningar för kommunens bolag. Eftersom de kommunala bolagen i grunden har ett annat uppdrag än ett konventionellt aktiebolag som enbart har att verka enligt aktiebolagslagen, kompletteras de kommunala bolagsordningarna med specifika ägardirektiv och en övergripande bolagspolicy. Till detta kommer kommunstyrelsens ekonomiska styrning genom den kommunala internbanken och det övergripande ansvaret för hela den kommunala ekonomiska hanteringen.

4. Ansvar och roller

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet och har den exklusiva rätten att fatta beslut om att kommunal verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Kommunfullmäktige ska vidare besluta i frågor av sådan art som anges under punkten 1, samt

- besluta om ägardirektiv i kommunala bolag, om inte detta överlämnats till annan,
- utse stämooombud för mandatperiod i kommunala bolag, om inte detta överlämnats till annan,
- utfärda stämmodirektiv, om detta inte överlämnats till annan.

Kommunstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen att noga följa *all* kommunal verksamhet, oavsett om denna bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform. Bolagen har att till kommunstyrelsen lämna ekonomiska rapporter - och rapporter i övrigt som kan påverka styrelsens uppsiktsplikt. Kommunstyrelsen har här en ledande funktion och har att överlämna ärenden till kommunfullmäktige om anledning till detta förekommer.

Varbergs Stadshus AB är moderbolag i den kommunala bolagskoncernen och har utifrån sitt uppdrag, såsom det formuleras i ägardirektiv och denna bolagspolicy samt utifrån aktiebolagslagens regler om bolagskoncerner, det övergripande ansvaret för bolagskoncernen och där ingående bolag. Varbergs Stadshus AB ska därvid:

- besluta i rättsfrågor som uppkommer mellan bolag som ingår i koncernen
- besluta om frågor är av principiell natur och ska underställas kommunfullmäktige,

- besluta om ekonomiska mellanhanden mellan bolagen under verksamhetsåret, som underställs kommunfullmäktige i samband med årsredovisning,
- hålla sig underrättad om bolagens verksamheter och svara för information och redovisning till kommunstyrelsen
- vara rådgivande i frågor som rör bolagen inom koncernen men vars innehåll kan få en påverkan på bolagskoncernen och/eller den kommunala organisationen i stort,
- utfärda stämmodirektiv för ombud till årsstämmor i dotterbolag och dotterdotterbolag,
- verka för att samordningsfördelar kan tillskapas såväl mellan bolagen som mellan bolagen och kommunens nämnder och förvaltningar.

Kommundirektören ska vara verkställande direktör för Varbergs Stadshus AB.

Ägarsamråd

I delägda bolag förekommer behov av en särskild samrådsfunktion då två eller fler kommuner delar ägarskapet. I dessa ägarsamråd företräds Varbergs kommun av verkställande direktör tillsammans med presidiet i Stadshus AB.

5. Samordning inom kommunkoncernen

Kommundirektören/verkställande direktör för Varbergs Stadshus AB har kontinuerliga möten med kommunens förvaltningschefer och bolagsdirektörer i den omfattning som är behövligt utifrån samordning och helhetsperspektiv.

Kommundirektören/verkställande direktören för Varbergs Stadshus AB ska hålla styrelsen i Stadshus AB och kommunstyrelsen informerad om utvecklingen inom den kommunala koncernen.

6. Finansförvaltning

Kommunens centrala finansförvaltning har det övergripande ansvaret för samordning av finansiella flöden. Genom regelbundna kontakter mellan kommunens och de kommunala bolagens ekonomiska funktioner säkerställs samarbete och samordning av god kvalitet. Ramen för samarbetet utgörs av kommunens finansiella policy. Bolagen ska fortlöpande tillställa kommunstyrelsen (internbanken) underlag för den samlade kommunala verksamhetens likviditetsplanering.

Bolagens styrelser ska årligen fastställa ekonomiska handlingsprogram för kommande 3-årsperioder, varav det första detaljplaneras och budgeteras. Handlingsplan och budget ska vara moderbolaget tillhanda i god tid innan räkenskapsåret.

7. Personal- och lönestrategi

Innan bolagens styrelser fattar beslut om anställning eller avveckling av verkställande direktör samt om dennes lön och andra anställningsförmåner, ska samråd ske med verkställande direktören och presidiet i Varbergs Stadshus AB.

De kommunala bolagen ska hantera sina personalfrågor så att de harmoniserar med den personalpolicy som tillämpas i den kommunala organisationen. Verkställande direktören för Varbergs Stadshus AB ska initiera ett samarbete och

samförstånd finns mellan personalkontoret i kommunen och de personaladministrativa avdelningarna i bolagen.

8. Upphandling

Alla kommunala bolag ska sträva efter att delta i ramavtalsupphandlingar som genomförs av kommunens upphandlingsavdelning. Den kommunala upphandlingsavdelningen ska vara bolagen behjälpliga med objektsupphandlingar.

9. Arkivfrågor

Bolagens dokumenthantering ska ske i enlighet med det kommunala arkivreglementet. Kommunstyrelsen arkivfunktion kan vara bolagen behjälplig med frågor som är kopplade till dokumenthanteringen.

10. Styrelseledamöter

Kommunfullmäktige ska inom de i bolagsordningen angivna ramarna besluta om antalet styrelseledamöter och ersättare i samtliga helägda kommunala bolag. I delägda bolag utser kommunfullmäktige det antal ledamöter och ersättare som överenskommit i avtal med övriga delägare.

11. Arvoden

Kommunfullmäktige fastställer grunderna för arvode och andra ersättningar som ska utgå till styrelseledamöter och ersättare samt till de revisorer och ersättare som ska utses av fullmäktige.

12. Förhållande till övriga kommunala styrdokument

Ledningen i de kommunala bolagen ska hålla sig väl informerade om de kommunala policydokumenten som utifrån vad som ovan angivits om kommunens styrmodell, kan ha en inverkan på bolagets ställningstagande i frågor som berör den kommunala organisationen i stort. Bolagen ska alltid beakta av kommunfullmäktige antagna dokument och verka i enlighet med dessa, utifrån vad som är möjligt för bolagets verksamhet. Som huvudregel ska kommunala styr- och policydokument kunna gälla även för bolagen. Ett bolag som av någon anledning ser svårigheter i att ansluta sig till ett policydokument samråder detta med Stadshus AB.

Bolag som inte är helägda av Varbergs kommun har på samma sätt att beakta styrdokument från två eller flera kommuner, alternativt från en privat delägare. Vilka styrdokument, förutom bolagsordning, ägardirektiv, uppdragshandling och andra gemensamt framtagna handlingar som dessa bolag ska förhålla sig till ska fastställas av delägarna tillsammans och bolagsledningarna har att göra delägarna uppmärksammade på om det finns anledning till förtydligande.

13. Bolagens möjlighet att ta fram egna styrdokument

Bolagen har möjlighet att besluta om egna specifika styrdokument för sin verksamhet, men har då att beakta befintliga kommunala motsvarigheter inom samma område. Bolagens egna dokument får inte uppenbart strida mot ett kommunalt beslut, men kan i sin innebörd tänkas vara mer omfattande. Sådana dokument kommuniceras med Stadshus AB och kan därmed komma att utgöra underlag för omarbetning av det kommunala styrdokumentet inom samma område.